

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O PRIMJENI STATUTA
MEĐUNARODNOG KAZNENOG SUDA I PROGONU ZA KAZNENA DJELA
PROTIV MEĐUNARODNOG RATNOG I HUMANITARNOG PRAVA
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, rujan 2011.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbama članka 2. stavka 4. alineje 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 41/10 – pročišćeni tekst, 55/01, 76/10 i 85/10 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM I POSLJEDICE DONOŠENJA ZAKONA

Zakon o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava donesen je 2003. godine. Zakon je izmijenjen Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o primjeni Statuta međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava objavljenim u Narodnim novinama broj 55/11. Razlog za novu izmjenu i dopunu Zakona o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava je ispunjavanje mjerila u poglavlju 23. Pravosuđe i temeljna prava kao i zbog potrebe usklađivanja ovog Zakona s postojećim zakonima Republike Hrvatske.

Izmjenama Zakona iz svibnja 2011. godine riješeno je pitanje nadležnosti sudova za postupanje u predmetima u kojima je postupak započet nakon stupanja na snagu ovih izmjena, ali nije riješeno pitanje nadležnosti u slučaju ako je povodom žalbe Vrhovni sud ukinuo prvostupanjsku presudu zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja ili drugih razloga koji mogu ili su utjecali na pravilnost donesene odluke.

Stoga je nužno izmijeniti Zakon kako bi se u skladu s provedenim tehničkim konzultacijama s Europskom komisijom u svezi Poglavlja 23., kada je preporučeno da se ovi predmetni vode isključivo pred 4 specijalizirana županijska suda (Osijek, Rijeka, Split i Zagreb) ponovljeni postupak mogao provesti pred jednim od ova četiri suda.

Pored ovog razloga, a obzirom da člankom 12. Zakona nije riješeno koji je od četiri specijalizirana županijska suda nadležan za vođenje kaznenog postupka, bilo je nužno zakonom urediti mjesnu nadležnost ova četiri suda.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Osnova za donošenje ovog Zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora, jer postoje osobito opravdani državni razlozi s obzirom na ispunjavanje mjerila u Poglavlju 23. Pravosuđe i temeljna prava.

V. KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O PRIMJENI STATUTA MEĐUNARODNOG KAZNENOG SUDA I PROGONU ZA KAZNENA DJELA PROTIV MEĐUNARODNOG RATNOG I HUMANITARNOG PRAVA

Članak 1.

U Zakonu o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava (»Narodne novine«, br. 175/03. i 55/11.) članak 12. mijenja se i glasi:

„(1) Za vođenje kaznenih postupaka za kaznena djela navedena u članku 1. ovoga Zakona stvarno i mjesno su nadležni županijski sudovi u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu, osim ako ovim Zakonom nije propisano drugačije.

(2) Županijski sud u Osijeku mjesno je nadležan i za područja županijskih sudova u Slavonskom Brodu i Vukovaru. Županijski sud u Rijeci mjesno je nadležan i za područja županijskih sudova u Puli i Karlovcu. Županijski sud u Splitu mjesno je nadležan i za područja županijskih sudova u Dubrovniku, Šibeniku i Zadru. Županijski sud u Zagrebu mjesno je nadležan i za područja županijskih sudova u Bjelovaru, Sisku, Varaždinu i Velikoj Gorici.

(3) Sudovi iz stavka 1. ovoga članka nadležni su za suđenje i u slučaju sudioništva u kaznenom djelu iz članka 1. ovoga Zakona.“

Članak 2.

Iza članka 28. dodaje se novi članak 28.a koji glasi:

„Odredbe članka o korištenju dokaza Međunarodnog kaznenog suda primjenjuju se na odgovarajući način i u slučaju ustupanja kaznenog progona ili dokaza od strane Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju.“

Članak 3.

(1) Ako je u kaznenom predmetu u kojem je postupak započeo prije stupanja na snagu ovoga Zakona glavna rasprava u tijeku, postupak će se nastaviti pred županijskim sudovima koji su nadležni po odredbama Zakona o kaznenom postupku, osim ako što drugo nije određeno ovim Zakonom.

(2) Ako je presuda za kazneno djelo iz članka 1. Zakona o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava (NN 175/03 i 55/11) povodom pravnog lijeka ukinuta i predmet vraćen na ponovni postupak, postupak će se nastaviti pred sudom iz članka 1. ovog Zakona.

(3) Na obrazloženi prijedlog predsjednika županijskog suda iz članka 1. ovoga Zakona ili Glavnog državnog odvjetnika Vrhovni sud Republike Hrvatske može odrediti da se ponovno suđenje održi pred županijskim sudom koji je donio prvostupanjsku presudu, ako su odlučne činjenice u prvostupanjskoj presudi pravilno utvrđene, a presuda je ukinuta zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka i očito je da će se tako lakše provesti postupak.

(4) Na obrazloženi prijedlog Glavnoga državnog odvjetnika, predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske može odobriti da se vođenje postupka, kada je to primjereno okolnostima kaznenog djela i potrebama vođenja postupka, premjesti na sud iz članka 1. ovoga Zakona.

Članak 4.

U Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava (Narodne novine broj: 55/11), članci 6. i 7. brišu se.

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

IV. OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Stavkom 1. ovog članka je kao i dosadašnjim člankom 12. Zakona predviđeno da su za postupke vezane uz ratne zločine isključivo nadležna 4 specijalizirana suda, a to su županijski sudovi Osijek, Rijeka, Split i Zagreb. Za razliku od dosadašnjeg teksta, novim izmjenama Zakona se određuje kako stvarna tako i mjesna nadležnost ova četiri suda.

Naime, dosadašnjim člankom 12. bila je uređena stvarna nadležnost, ali ne i mjesna nadležnost za postupanje u predmetima iz članka 1. Zakona o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava. Prije pokretanja postupka mjesno nadležni sudovi su se morali proglasiti nenadležnima, a kako bi Vrhovni sud odredio koji će od ova četiri suda voditi postupak. Kako bi se to izbjeglo, stavkom 2. je određena mjesna nadležnost ovih sudova.

Stavkom 3. je određeno da je sud koji je nadležan za počinitelja nadležan i u slučaju sudioništva kako bi se izbjeglo paralelno vođenje postupaka.

Članak 2.

Uvođenjem ovakvog članka predviđa se primjenjivost odredbe o korištenju dokaza i u slučaju ustupanja kaznenog progona ili dokaza od strane Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju. Ova odredba također je u suglasnosti s člankom 28. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava (Narodne novine broj: 55/11) odnosno odredbi o korištenju dokaza Međunarodnog kaznenog suda.

Članak 3.

Stavkom 1. je određeno da se postupci u tijeku završavaju pred sudovima koji su nadležni po općim odredbama. Izuzetak je predviđen u stavku 4. po kojem će Glavni državni odvjetnik ako ocijeni da je to nužno da bi se postupak dovršio predložiti predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske da da odobrenje za premještanje predmeta na jedan od četiri suda iz članka 12., a kada je to primjereno okolnostima kaznenog djela i potrebama vođenja postupka. Ovu ovlast Glavni državni odvjetnik može koristiti kada god se pojave i najmanje sumnje u objektivnost u vođenju postupka, ili kada ocijeni kako je nužno premjestiti predmet sa suda koji je nadležan po redovnim odredbama.

Stavkom 2. ovog članka određeno je da se postupak u slučaju kada je povodom žalbe ukinuta prvostupanjska presuda nastavlja pred sudom iz članka 12. stavak 1. Zakona. Dakle, u slučaju

ukidanja presude za ponovno suđenje je nadležan jedan od četiri suda u skladu s odredbom članka 12. stavak 1. i 2. Zakona.

Obzirom da se u praksi pojavljuje situacija da se presuda ukida zbog formalnih propusta, a činjenično stanje je pravilno utvrđeno i nema primjedbi na donesenu odluku, to se u takvom slučaju stavkom 3. ovog članka dopušta predsjedniku suda iz članka 12. ili Glavnom državnom odvjetniku da mogu podnijeti prijedlog Vrhovnom sudu da se za suđenje odredi sud koji je donio presudu, iz razloga što taj sud pozna predmet, a sama odluka nije upitna.

Članak 4.

S obzirom da je članak 6. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava (Narodne novine broj: 55/11), prebačen u članak 28 a, a što je nomotehnički i sadržajno ispravno, potrebno je istu odredbu izbrisati iz Zakona o izmjenama i dopunama iz svibnja 2011. g. Također je potrebno izbrisati članak 7. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava (Narodne novine broj: 55/11) zbog početka primjene novog Zakona o kaznenom postupku od dana 01. rujna 2011. godine (Narodne novine broj: 152/08, 76/09 i 80/11).

Članak 5.

Određuje stupanje na snagu ovog Zakona.

**VI. TEKST ODREDBA VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I
DOPUNJUJU**

Članak 12.

Za vođenje kaznenih postupaka za kaznena djela navedena u članku 1. ovoga Zakona nadležni su županijski sudovi u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu.

Članak 6.

Zakona o izmjenama i dopunama Zakonu o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava
(Narodne novine broj: 55/11)

Odredba članka 28. ovoga Zakona primijenit će se na odgovarajući način i u odnosu na Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju u slučaju ustupanja kaznenog progona ili dokaza.“

Članak 7.

Zakona o izmjenama i dopunama Zakonu o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava
(Narodne novine broj: 55/11)

(1) Kaznene postupke pokrenute prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će sudovi koji su nadležni po odredbama Zakona o kaznenom postupku (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 58/99., 112/99., 58/02., 143/02. i 115/06.), osim ako što drugo nije određeno ovim Zakonom.

(2) Na obrazloženi prijedlog Glavnoga državnog odvjetnika, predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske može odobriti da se vođenje postupka, kada je to primjereno okolnostima kaznenog djela i potrebama vođenja postupka, premjesti na sud iz članka 1. ovoga Zakona.